

Asia: VN/17538/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi polttoturpeen turvavarastoista ja siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt usealta taholta lausuntoa otsikon asiasta. Huoltovarmuuskeskus on tutustunut esityksiin.

Huoltovarmuuskeskus (HVK) pitää valitettavana, että turpeen rooli huoltovarmuuspolttoaineena häviää dramaattisen nopeasti eikä korvaavaa menettelyä ole.

Polttoturpeen käyttö ja siten sen tuotanto ovat vähentyneet hallituksen asettamia tavoitteita sekä energia- ja ilmastostrategian skenaarioita huomattavasti nopeammin, mikä väistämättä vaarantaa energiahuoltovarmuuden monilla alueilla maassamme. Polttoturpeen turvavarastoista annetun lain ja asetuksen päivittämisen tarkoituksena todetaan olevan ”parantaa edellytyksiä ylläpitää polttoturpeen turvavarastointia”.

Esityksen pääasialliset muutokset voimassaolevaan lainsäädäntöön verrattuna ovat turvavarastokorvauksen nostaminen sekä aiempaa pienempien turpeen tuottajien mukaan ottaminen järjestelmään. Esitettävät toimet ovat oikeansuuntaisia, mutta riittämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi nykytilanteessa.

HVK esittää, että yllämainittujen muutosten lisäksi esitykseen lisätään mahdollisuus esittää turvavarastoiksi myös ns. ylivuotisia turveaumoja, eli polttoturvetta, joka on nostettu aiemmin kuin turvavarastoesitystä edeltävällä tuotantokaudella. Tämän muutoksen merkitys korostuu nykytilanteessa, jossa polttoturpeen tuotanto on monin paikoin käytännössä pysähtynyt tai jopa päättynyt, joten vasta nostettua turvetta ei ole olemassa. Tämän menettelyn hyväksymiseksi on löydettävä sopiva menettely kansallisessa ja EU-lainsäädännössä.

Muita mahdollisuuksia polttoturpeen turvavarastoesitysten kannustamiseksi ja helpottamiseksi ovat mm. turvavarastoesitysten jättäminen jatkuvana hakuna vuosittaisen hakupäivän sijaan, sekä joustavuuden lisääminen mm. sopimusten voimassaoloon sekä käyttöluvan myöntämiseen.

Kuten esitysluonnoksen perusteluissa todetaan kohdassa ”2.2 Turpeen turvavarastointia koskevat sopimukset”, polttoturpeen turvavarastosopimusten määrä on pudonnut viime vuosien n. 3 TWh tasolta alle 0.7 TWh:iin.

HVK näkee erittäin tärkeänä polttoturpeen käytön, varastoinnin ja turvavarastoinnin ylläpidon 2020-luvun ylimenokauden ajan lämmön tuotannon huoltovarmuuden turvaamiseksi vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämän varmistamiseksi esitys on nykymuodossaan riittämätön.

Pia Oesch

Johtaja, energiahuolto

Petri Nieminen

Voimajärjestelmäasiamies

Kallioinen Päivi
Huoltovarmuuskeskus